

Для художньо-естетичного розвитку, розширення світогляду з сучасної хореографії педагоги колективу використовують різноманітні виховні заходи:

- перегляд шоу-програм, мюзиклів, вистав відомих колективів («АВТ», «KYIV MODERN-BALLET») з подальшим обговоренням;
- ознайомлення з творчістю видатних балетмейстерів та танцівників сучасної хореографії (А. Дункан, М. Каннінгем, Т. Браун, Л. Хортон) шляхом лекцій-презентацій, документальних фільмів;
- проведення конкурсу «Зірочка МарЛен», який дає можливість конкурсантам опановувати нові танці за допомогою студентів-практикантів;
- обмін досвідом з танцівниками та педагогами інших колективів.

Отже, досліджуючи досвід роботи народного ансамблю естрадного танцю «МарЛен», ми визначили, що, на жаль, у діяльності колективу педагоги здебільшого використовують сталі методи та форми навчання, а відомі техніки Л. Хортон, М. Гредем, М. Каннінгема, Х. Лімона, Е. Жак-Далькроза, Т. Браун, методика Фельденкройза, Александера, соматикс, body-mind centering, гіротонік й гірокинезис використовуються поверхнево. Вважаємо, що педагогу-хореографу з сучасного танцю доцільно не тільки користуватись знаннями, здобутими на майстер-класах або з відеоматеріалів, а звернути увагу на інноваційні здобутки.

#### **ЛІТЕРАТУРА**

1. Мартиненко О. В. Навчальна програма з позашкільної освіти ансамблю естрадного танцю «МарЛен» / О. В. Мартиненко, Ю. П. Тараненко. – Б, 2016. – 72 с.
2. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка: Навчальний посібник / Н. Є. Мойсеюк. – К.: ВАТ «КДНК», 2001. – 608 с.
3. Никитин В. Ю. Модерн джаз танец. Методика преподавания / В. Ю. Никитин. – М.: ВЦХТ, 2002. – 160 с.
4. Шариков Д. І. Сучасна хореографія як феномен художньої культури ХХ століття: дис. ... канд. мист. наук: 26.00.01. – теорія й історія культури / Денис Ігоревич Шариков. – Київський національний університет культури і мистецтв. – Київ, 2008.

**Ірина Тихонова,**

студентка 2 курсу магістратури

Факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв

Наук. керівник: **П. Б. Косенко**, к.пед.н., доцент (БДПУ)

#### **РОЗВИТОК ВИКОНАВСЬКОЇ КУЛЬТУРИ УЧНІВ-ГІТАРИСТІВ У СИСТЕМІ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ**

Формування виконавської культури сучасного гітариста є складним багатогранним процесом. Він розпочинається з дитинства і включає в себе скрупульозну роботу з різних напрямків на всіх етапах навчання та повинен носити розвиваючий характер. Принципи навчання гри на гітарі повинні

спиратися на природу інструменту і ґрунтуватися на глибинному підході до пізнання.

Мета нашого дослідження – розглянути найважливіші фактори розвитку виконавської культури учня гітариста у позашкільних закладах музичної освіти.

У системі додаткової освіти (ДМШ та ДШМ) навчання музичному мистецтву здійснюється комплексно. Крім спеціальності в курс навчання входять такі предмети: сольфеджіо, музична література, загальний інструмент, ансамбль, оркестр, хор. Причому два перших є обов'язковими, а решта можуть варіюватися з урахуванням здібностей учнів, спеціальності, а також специфіки навчального закладу.

Крім того, предмети: сольфеджіо, музична література та оркестр народних інструментів викладаються, як правило, у відриві від природи гітари. Особливо це стосується оркестру. Гітара входить у перелік музичних інструментів народного відділу, але при цьому не включена до складу оркестру народних інструментів. Тому зазвичай гітаристи грають в оркестрі на інших інструментах, наприклад на балалайках, рідше на домрі, що призводить до неправильного формування культури звуку, надалі заважає розвитку виконавської культури учнів і робить негативний вплив на їх художньо-естетичний розвиток. Вирішити зазначене протиріччя в сучасній системі викладання класичної гітари можна, використовуючи в роботі принципи взаємозв'язку теоретичних і практичних дисциплін.

Щодо предмету музична література ми вже докладно висвітлювали питання історії гітари, її місця в загальній історії музичного інструментарію, ставлення професійних композиторів до класичної гітари. Але висвітлення цих питань не передбачено програмою ДМШ з музичної літератури. Тому, здійснивши предметний зв'язок з боку педагогів зі спеціальності й теоретичних дисциплін, можна створити додаткові умови для підвищення мотивації учнів-гітаристів, що позитивно позначиться на розвитку їх виконавської культури. Предметний зв'язок здійснюється шляхом узгодженої подачі музичного матеріалу викладачами на уроках спеціальності й музичної літератури.

Процес освоєння будь-якого музичного інструменту починається на рівні відчуття. З точки зору фізіології воно відбувається на клітинному рівні й залучає складні анатомічні структури людини. Посадка гітариста, постановка рук, звуковидобування повинні контролюватися на рівні відчуттів. Посадка гітариста і постановка рук пов'язані між собою. У звуковидобуванні на класичній гітарі беруть участь обидві руки виконавця. Причому їх пальці виконують абсолютно різні дії. У цьому полягає одне із труднощів освоєння інструменту. «Головною» є права рука. Вона відповідає майже за усі характеристики звуку, а ліва рука тільки допомагає правій. На цьому ґрунтується найважливіший методичний принцип пріоритету правої руки. Дотримуватися цього принципу заважає особливість техніки гри на гітарі – у черзі рухів ліва рука завжди випереджає праву. Тому у переважній більшості гітаристів уся увага в основному приділяється лівій руці [3].

Раціональне використання енергетичних ресурсів дозволяє підвищити надійність виконання, знизити стомленість, зберегти відчуття фізіологічної зручності і психологічної комфортності в процесі виконання

протягом довгого часу. Відсутність зайвих рухів не вирішує повністю цих завдань. За певних умов можна в кілька разів збільшувати силу впливу на струну, не витрачаючи при цьому додаткової енергії. Це досягається в процесі навчання аналізом фізики звуковидобування [1].

Процес формування моторних навичок розвиває рухову, слухову, дотикальну, зорову види пам'яті учня. Практика показує, що переходи не можна виконувати тільки на слух, тому що в слуховій пам'яті фіксується виключно результат переходу, а не дія. Для розвитку виконавської культури необхідний контроль над дією. Гарантом розвитку координації рухів, тобто правильної взаємодії обох рук є виконання принципу логіки рухів [2].

Розвиток рухових навичок як частини розвитку виконавської культури має здійснюватися відповідно до принципів підбору хрестоматійного навчального репертуару. Найбільш продуктивно освоювати класичну гітару на прикладі музичних творів гітарних класиків, що мають художню цінність.

### **ЛІТЕРАТУРА**

1. Мазель В.Х. Музыкант и его руки: Физиологическая природа и формирование двигательной системы / В. Х. Мазель. — СПб. : Композитор, 2002. — 180 с.
2. Михайленко Н. П. Методология исполнительского мастерства гитариста / Николай Петрович Михайленко. — К. : «Ровно», 2009. — 241 с.
3. Пухоль Э. Школа игры на шестиструнной гитаре / Э. Пухоль. — М. : Сов. композитор, 1980. — 192 с.

**Аліна Хелемендик,**

студентка 3 курсу

Факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв

Науковий керівник: **В.В.Григор'єва**, к.пед.н., доцент БДПУ

### **ВПЛИВ ОСВІТНЬОГО ПОЛІХУДОЖНЬОГО СЕРЕДОВИЩА НА РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ**

Спираючись на нові експериментальні дані, педагоги-практики шукають нові підходи до підвищення ефективності процесу навчання, досягнення максимального розвитку творчого потенціалу особистості, у тому числі на рівні початкової школи.

Численними дослідженнями доведено, що молодший шкільний вік є найбільш сприятливим для розвитку чуттєво-емоційної сфери, уяви, фантазії, які є основою формування творчого мислення (Л.С.Виготський, О.К.Дьяченко, О.М.Олексюк, О.І.Савенков, В.С.Юркевич та інші). Педагог та художник Б.М.Неменський підкреслював, що мистецтво містить у собі "особливі можливості для розвитку творчої потенції, фантазії і інтуїції" [1]. Він був переконаний, що розвиток мислення здійснюється на основі поєднання логіко-наукового і емоційно-художнього начала, а розвиток творчих здібностей слід починати із сприйняття творів мистецтва [1].

Поліхудожній підхід до навчання і виховання, розроблений